

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εξετάσεις Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης Αποφοίτων Ι.Ε.Κ.	3
2. Διάρκεια του Πρακτικού Μέρους των εξετάσεων	3
3. Θεωρητικό Μέρος: Θέματα Εξετάσεων Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης Ειδικότητας Ι.Ε.Κ.	4
ΟΜΑΔΑ Α. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ	4
ΟΜΑΔΑ Β. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.....	8
4. Πρακτικό Μέρος: Κατάλογος Στοχοθεσίας Πρακτικών Ικανοτήτων και Δεξιοτήτων (Στοχοθεσία Εξεταστέας Ύλης Πρακτικού Μέρους).....	17

1. Εξετάσεις Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης Αποφοίτων Ι.Ε.Κ.

Οι εξετάσεις Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης αποφοίτων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) της ειδικότητας «**Προσχολικής Αγωγής Δραστηριοτήτων Δημιουργίας και Έκφρασης**» διεξάγονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της αριθμ. **2944/2014 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων (Φ.Ε.Κ. Β΄ 1098/2014)**, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, η οποία εκδόθηκε βάσει της διάταξης της παρ. 5, του άρθρου 25, του **Ν. 4186/2013 (Φ.Ε.Κ. Α΄ 193/2013)**, όπως τροποποιήθηκε με τη διάταξη της παρ. 1, του άρθρου 11, του **Ν. 4229/ 2014 (Φ.Ε.Κ. Α΄ 8/2014)** και ισχύει.

2. Διάρκεια του Πρακτικού Μέρους των εξετάσεων

Η διάρκεια εξέτασης του Πρακτικού Μέρους των εξετάσεων Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης αποφοίτων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) της ειδικότητας «**Προσχολικής Αγωγής Δραστηριοτήτων Δημιουργίας και Έκφρασης**» καθορίζεται σε **τρεις (3) ώρες**.

3. Θεωρητικό Μέρος: Θέματα Εξετάσεων Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης Ειδικότητας Ι.Ε.Κ.

ΟΜΑΔΑ Α. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ

1. Τι γνωρίζετε για τον προγεννητικό έλεγχο, κατά την περίοδο της εγκυμοσύνης και του τοκετού;
2. Ποια είναι η σημασία του περιβάλλοντος στην ψυχοσωματική ανάπτυξη του βρέφους;
3. Η αντίληψη ως γνωστική λειτουργία: ορισμός και διαδικασία σχηματισμού.
4. Ποιοι παράγοντες της προσωπικότητας και ποιοι κοινωνικοί παράγοντες επηρεάζουν το σχηματισμό της αντίληψης;
5. Ποιες αρχές διέπουν την αντίληψη;
6. Τι γνωρίζετε για τις Αντιληπτικές πλάνες;
7. Αναλύστε τη θεωρητική κατεύθυνση της κλασσικής εξαρτημένης μάθησης.
8. Τι γνωρίζετε για τη συντελεστική μάθηση του Skinner;
9. Αναλύστε τη μίμηση των προτύπων ως είδος μάθησης.
10. Ποιος ο ρόλος της μάθησης στην εξελικτική πορεία του ανθρώπου;
11. Δώστε τον ορισμό της μνήμης και αναλύστε τα είδη διατήρησης αυτής.
12. Ποιες μορφές παρακώλυσης της μνήμης γνωρίζετε;
13. Τι πρέπει να περιέχει το φαρμακείο πρώτων βοηθειών σε ένα βρεφονηπιακό σταθμό;
14. Ποιοι είναι οι τρόποι βελτίωσης της μνήμης;
15. Η νόηση ως γνωστική λειτουργία. Νοητική ηλικία και νοητικό πηλίκο.
16. Υπάρχει σχέση νόησης- πράξης και νόησης – γλώσσας; Τεκμηριώστε την άποψή σας.
17. Ποιες θεωρίες για την νόηση γνωρίζετε;
18. Η γλώσσα ως μέσο επικοινωνίας των ανθρώπων.
19. Ποια πορεία ακολουθεί η γλωσσική μάθηση;
20. Να αναφέρετε θεωρίες που ερμηνεύουν τη γλωσσική μάθηση.
21. Αναλύστε τη σχέση γλώσσας και σκέψης.
22. Δώστε τον ορισμό των κινήτρων.

23. Ποια η έννοια της ορμής; Να αναφέρετε τα είδη των ορμών που γνωρίζετε.
24. Ποιες μορφές συγκρούσεων γνωρίζετε;
25. Ποιες θεωρίες για την ερμηνεία της προσωπικότητας γνωρίζετε;
26. Τι σημαίνει προσαρμογή; Ποια τα χαρακτηριστικά της ανθρώπινης προσαρμογής;
27. Ποιες μορφές προσαρμογής γνωρίζετε;
28. Να ορίσετε την έννοια της επικοινωνίας. Ποιες μορφές επικοινωνίας γνωρίζετε;
29. Ποιους τρόπους συμπεριφοράς ηγεσίας γνωρίζετε;
30. Αναλύστε τις τρεις (3) διαστάσεις των στάσεων συμπεριφοράς. Σε τι μας διευκολύνουν και σε τι μας περιορίζουν;
31. Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την αλλαγή των στάσεων;
32. Πότε ορίζουμε μια στάση ως προκατάληψη και πότε ως στερεότυπο;
33. Ποιες διαταραχές στην ανθρώπινη επικοινωνία γνωρίζετε;
34. Ποιο το αντικείμενο της εξελικτικής ψυχολογίας και ποιες μεθόδους χρησιμοποιεί;
35. Ποιες αντιλήψεις για τη φύση του παιδιού κυριάρχησαν από το 17^ο-20ο αιώνα;
36. Αναλύστε τις γενικές αρχές που διέπουν την πορεία του ατόμου προς την ωριμότητα.
37. Πώς κατανοούμε την ανθρώπινη εξέλιξη σύμφωνα με την περιγραφική - γενετική κατεύθυνση;
38. Τι γνωρίζετε για την κλασική εξαρτημένη μάθηση;
39. Αναλύστε τη συντελεστική και την κοινωνική μάθηση.
40. Να αναφέρετε τα στάδια της ψυχοσεξουαλικής ανάπτυξης κατά τον Freud.
41. Αναλύστε τις αναπτυξιακές κρίσεις του εγώ κατά τον Erikson.
42. Ποια η άποψή σας για την προσωπικότητα σύμφωνα με τους Adler και Freud;
43. Να αναφέρετε τα στάδια ανάπτυξης κατά Erikson.
44. Αναλύστε την τάση για αυτονομία και πρωτοβουλία κατά τον Erikson.
45. Ποιος είναι ο βιολογικός και κοινωνικός ρόλος του φύλου;
46. Ποιος είναι ο ρόλος διαπροσωπικών σχέσεων;
47. Ποιες κατηγορίες κοινωνικής αλληλεπίδρασης γνωρίζετε; Υπάρχουν διαφορές στην κοινωνική συμπεριφορά;
48. Πώς ορίζεται η «παιδική επιθετικότητα»; Είναι ενδογενής αντίδραση ή επίκτητη;
49. Ποιοι γονείς έχουν επιθετικά παιδιά;
50. Να αναφέρετε τις κυριότερες ειδικότητες που συνεργάζονται με την ειδικότητα σας.

51. Αναλύστε τα κυριότερα χαρακτηριστικά των γονέων με τις ιδιότητες «στοργή - εχθρότητα» και «αυτονομία - έλεγχος».
52. Ποιοι γονείς θεωρούνται ιδανικοί όσον αφορά στα χαρακτηριστικά συμπεριφοράς;
53. Ποιες κυριότερες κατηγορίες φαρμάκων γνωρίζετε;
54. Σε ποιες περιπτώσεις είναι αναγκαία η χορήγηση φαρμάκων στο σχολείο;
55. Πώς πρέπει να γίνεται η υγρή και η θερμή επίδεση φαρμάκων;
56. Ποιες ιδιαίτερες παραμέτρους έχει η χορήγηση φαρμάκων στα παιδιά;
57. Σε ποιες περιπτώσεις γίνεται τεχνητή αναπνοή; Περιγράψτε τη μέθοδο τεχνητής αναπνοής στόμα με στόμα.
58. Ποια είναι τα αίτια και τα συμπτώματα της λιποθυμίας;
59. Πώς αντιμετωπίζεται μια κατάσταση λιποθυμίας;
60. Τι ονομάζουμε έγκαυμα και σε ποιες κατηγορίες διακρίνεται;
61. Πώς αντιμετωπίζουμε έγκαυμα α' και β' βαθμού;
62. Ποια είναι τα συμπτώματα ηλεκτροπληξίας και ποιες οι πρώτες βοήθειες που προσφέρουμε σ' αυτήν την περίπτωση;
63. Ποια είναι τα είδη των καταγμάτων και ποια συμπτώματα τα συνοδεύουν;
64. Τι είναι θλάσεις και πώς εκδηλώνονται;
65. Ποιοι παράγοντες επιδρούν στη διαδικασία επούλωσης ενός σωματικού τραύματος;
66. Ποιες είναι οι ενέργειες που πρέπει να κάνουμε σε περιπτώσεις ρινορραγίας;
67. Ποια είναι τα συμπτώματα της επιληψίας και τι κάνουμε όταν αντιμετωπίζουμε μια τέτοια περίπτωση;
68. Ποιος είναι ο σκοπός πρώτων βοηθειών, όταν κάποιος έχει δηλητηριαστεί από το στόμα και το δηλητήριο είναι στο στομάχι;
69. Τι πρέπει να γνωρίζετε σε περίπτωση ύπαρξης ξένων σωμάτων στο φάρυγγα, λάρυγγα κ.λ.π. ;
70. Ποιος είναι ο ορισμός, οι τομείς και οι υποχρεώσεις της υγιεινής;
71. Ποιος είναι ο ορισμός και ο σκοπός της υγείας;
72. Ποιος είναι ο ορισμός και ο σκοπός της επιδημιολογίας;
73. Τι γνωρίζετε για τα λοιμώδη νοσήματα; (ορισμός, ταξινόμηση, τρόποι μετάδοσης και πρόληψης)

74. Ποια μέσα και μεθόδους γνωρίζετε για την καταστροφή μικροβίων;
75. Περιγράψτε τα συμπτώματα ασθενειών που μεταδίδονται από το πόσιμο νερό.
76. Ποιους κανόνες υγιεινής ακολουθούμε στους χώρους μαζικής σίτισης (κουζίνα, μαγειρείο, τραπεζαρία, αποθήκη);
77. Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόληψη τροφικών δηλητηριάσεων;
78. Να αναφέρετε τις περιόδους της ζωής του ατόμου.
79. Περιγράψτε συνοπτικά τα ιογενή νοσήματα.
80. Περιγράψτε συνοπτικά τα μικροβιακά νοσήματα.
81. Να αναφέρετε τα νοσήματα του αναπνευστικού συστήματος και να προτείνετε τρόπους πρόληψης.
82. Να αναφέρετε τα νοσήματα του κυκλοφορικού συστήματος και να προτείνετε τρόπους πρόληψης.
83. Να αναφέρετε τα νοσήματα του νευρικού συστήματος και να προτείνετε τρόπους πρόληψης.
84. Ποια εμβόλια είναι υποχρεωτικά και ποια προαιρετικά;
85. Περιγράψτε τον κύκλο της ανεμοβλογιάς.
86. Περιγράψτε τον κύκλο του κοκίτη.
87. Περιγράψτε τον κύκλο της πολιομυελίτιδας.
88. Ο ρόλος της επικοινωνίας με τον ενήλικα.
89. Να αναφέρετε παραδείγματα θετικών και αρνητικών προκαταλήψεων καθώς και παραδείγματα θετικών και αρνητικών στερεοτύπων.
90. Να αναφέρετε τα νοσήματα του πεπτικού συστήματος και να προτείνετε τρόπους πρόληψης.

ΟΜΑΔΑ Β. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ

1. Να αναφέρετε τις βασικές αρχές της βρεφοκομίας.
2. Ποιες ικανότητες επιδιώκονται να αναπτυχθούν στα παιδιά προσχολικής ηλικίας με δραστηριότητες προφορικής επικοινωνίας;
3. Ποια είναι τα είδη διατροφής του βρέφους και ποια η σημασία του κάθε είδους για την ανάπτυξη του βρέφους;
4. Ποιος είναι κατάλληλος ρουχισμός για το βρέφος ηλικίας 0-3 χρόνων με βάση την εποχή (σωματικός και οικιακός);
5. Να αναφέρετε τα απαραίτητα έπιπλα, αξεσουάρ μπάνιου, περιπάτου, διατροφής και ύπνου σε ένα βρεφονηπιακό σταθμό.
6. Να αναφέρετε ατυχήματα βρεφικής ηλικίας μέσα στο σπίτι.
7. Ποιος είναι ο ρόλος του παιδαγωγού προσχολικής ηλικίας;
8. Ποια είναι η σημασία της ατομικής φροντίδας και απασχόλησης με το βρέφος και το νήπιο;
9. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της σωματικής ανάπτυξης του βρέφους από 0-3 χρόνων;
10. Να αναφέρετε 5 ερεθίσματα- ανά μήνα- για τις αισθήσεις σε ένα βρέφος από 0-1 χρόνων.
11. Να αναφέρετε 5 ερεθίσματα για την αδρή κινητικότητα και τους λεπτούς χειρισμούς σε ένα βρέφος ηλικίας από 1-2 χρόνων.
12. Η σημασία της ανάπτυξης του λόγου στη βρεφική ηλικία.
13. Να αναφέρετε 5 ερεθίσματα για την νοητική εξέλιξη του βρέφους ηλικίας 1-2 χρόνων.
14. Ποιους τομείς της προσωπικότητας του παιδιού καλύπτει η αισθητική αγωγή σε ένα βρεφονηπιακό σταθμό;
15. Περιγράψτε ένα ημερήσιο πρόγραμμα αγωγής και φροντίδας βρεφών ηλικίας 8 μηνών και 16 μηνών.
16. Περιγράψτε ένα ημερήσιο πρόγραμμα αγωγής και φροντίδας παιδιών ηλικίας 30 μηνών.
17. Ποιοι παράγοντες καθορίζουν το σχεδιασμό του ημερήσιου προγραμματισμού στον βρεφονηπιακό σταθμό;
18. Ποια είναι η σημασία της ύπαρξης «παιδαγωγικών γωνιών» στην γνωστική διαδικασία; Να αναφέρετε 3 «παιδαγωγικές γωνιές».

19. Ποια είναι τα είδη «παιδαγωγικού υλικού»; Να αναφέρετε πέντε (5) συνολικά αντιπροσωπευτικά παραδείγματα.
20. Ποιος είναι ο στόχος των δραστηριοτήτων γλωσσικής ανάπτυξης; Περιγράψτε μια δραστηριότητα.
21. Ποιος είναι ο στόχος των δραστηριοτήτων προμαθηματικών εννοιών; Περιγράψτε μια δραστηριότητα.
22. Ποια είναι η παιδαγωγική αξία των Αισθητηριακών ασκήσεων για τα παιδιά ηλικίας 3 – 4 χρόνων; Να προτείνετε μια δραστηριότητα.
23. Ποια είναι η σημασία της Αισθητικής αγωγής για την πολιτισμική ανάπτυξη των παιδιών προσχολικής ηλικίας; Να αναφέρετε επιγραμματικά ποιους τομείς περιλαμβάνει ο Αισθητικός τομέας.
24. Ποιος είναι ο στόχος των δραστηριοτήτων κοινωνικής ανάπτυξης; Να αναφέρετε 2 παραδείγματα δραστηριοτήτων από τον κοινωνικό τομέα.
25. Ποιες είναι οι βασικές αρχές που πρέπει να γνωρίζει ο/η παιδαγωγός για την τεχνική της παρατήρησης, ώστε αυτή να γίνει πιο αποδοτική;
26. Από τις παιδαγωγικές μεθόδους που μελετήσατε, ποια στοιχεία θα επιλέγατε για να τα εφαρμόσετε στη δική σας διδακτική μεθοδολογία;
27. Να αναπτύξετε τη θετική επίδραση του περιβάλλοντος στη γνωστική ανάπτυξη κατά την προσχολική ηλικία.
28. Ποιος είναι ο ρόλος του παιχνιδιού στην ολόπλευρη ανάπτυξη των βρεφών και νηπίων;
29. Με ποιους τρόπους αντιμετωπίζουμε τις εμπύρετες καταστάσεις βρεφών και νηπίων (περιπτώσεις πυρετού και περιπτώσεις υψηλού πυρετού);
30. Ποιες πρώτες βοήθειες προσφέρουμε σε περίπτωση διάρροιας σε βρέφη και νήπια;
31. Ποια είναι τα προσόντα που πρέπει να έχει ο συγγραφέας ενός παιδικού βιβλίου;
32. Τι είδους θέματα παρουσιάζονται συνήθως σε ένα σύγχρονο παιδικό βιβλίο;
33. Να αναφέρετε τουλάχιστον 5 από τους σπουδαιότερους παλαιότερους και 5 σύγχρονους συγγραφείς παιδικών βιβλίων στη χώρα μας.
34. Ποια στοιχεία πρέπει να περιέχει η εικονογράφηση ενός παιδικού βιβλίου για να θεωρηθεί επιτυχημένη;
35. Ποια είναι τα είδη του παραμυθιού με βάση τα θέματα που αναπτύσσονται σ' αυτό;

36. Να αναφέρετε τα βασικά χαρακτηριστικά των παραμυθιών.
37. Ποιες ονομάζουμε παραμυθικές ιστορίες και ποια η διαφορά τους από το παραμύθι;
38. Ποια είναι η παιδαγωγική αξία του παραμυθιού;
39. Σε ποιες κατηγορίες διακρίνονται οι μύθοι κυρίως αυτοί του Αισώπου;
40. Ποιοι είναι οι τομείς αισθητικής αγωγής που εφαρμόζονται στο βρεφονηπιακό σταθμό;
41. Τι είναι το «άχρηστο υλικό» και γιατί χρησιμοποιείται;
42. Να αναφέρετε 2-3 παραδείγματα χρήσης του «άχρηστου υλικού» στο βρεφονηπιακό σταθμό.
43. Πώς αξιολογείτε την επίδραση της «κατασκευής» στην ανάπτυξη του παιδιού;
44. Με ποιο τρόπο τα υλικά βοηθούν το παιδί να γνωρίσει το περιβάλλον του;
45. Σκεφτείτε και περιγράψτε μια μουσικοκινητική δραστηριότητα για να οργανώσετε την αποχαιρετιστήρια γιορτή στο βρεφονηπιακό σταθμό.
46. Για το παιδί, ποια είναι η διαφορά της μίμησης από τη δραματοποίηση (κατά τη διάρκεια τραγουδιού, ποιήματος, παραμυθιού);
47. Να αναφέρετε περιληπτικά το μουσικό παραμύθι «Πέτρος και λύκος» του Προκόφιεφ, σημειώνοντας την παιδαγωγική του αξία.
48. Περιγράψτε με λίγα λόγια το έργο «Καρναβάλι των ζώων», και πείτε ποια είναι η παιδαγωγική αξία του μουσικού παραμυθιού.
49. Ποια μηνύματα περνάει το παραμύθι «ο χορός των σπαθιών» του Χατσατουριάν στα παιδιά της προσχολικής ηλικίας;
50. Να αναφέρετε 3 παιδικά τραγούδια με κίνηση και περιγράψτε τις κινήσεις του παιδιού ανάλογα με τα λόγια του τραγουδιού.
51. Να αναφέρετε παράγοντες υγιεινής που ,όταν εκλείπουν, συντελούν στη βρεφική θνησιμότητα.
52. Να αναφέρετε ατυχήματα που μπορεί να παρουσιαστούν από την έλλειψη υγιεινής στη διατροφή των παιδιών.
53. Να αναφέρετε τις πρώτες εξωτερικές αντιδράσεις ενός νεογνού κατά την ιατρική εξέταση.
54. Περιγράψτε τα αντανακλαστικά και τις περιόδους ανάπτυξης ενός βρέφους.
55. Να αναφέρετε 2 περιστατικά που κρίνουν ένα νεογέννητο ως «προβληματικό».
56. Ποιες είναι γενικά οι λοιμώξεις ενός νεογέννητου και ποιους τρόπους πρόληψης γνωρίζετε;
57. Να αναφέρετε την εξέλιξη της οδοντοφυΐας ενός παιδιού προσχολικής ηλικίας.
58. Ποια είναι η σημασία και τα είδη διατροφής ενός νεογέννητου;

59. Ποιες δερματικές παθήσεις μπορούν να παρατηρηθούν σε ένα βρέφος ηλικίας 1 έτους;
60. Ποιοι είναι οι στόχοι της μουσικής αγωγής στην προσχολική ηλικία;
61. Ποιες είναι οι μουσικές δραστηριότητες μέσα από τις οποίες επιτυγχάνεται η μουσική αγωγή του παιδιού;
62. Ποια είναι τα κυριότερα μουσικά όργανα που υπάρχουν μέσα στο βρεφονηπιακό σταθμό και με ποιους τρόπους μπορούν να χρησιμοποιηθούν;
63. Τι ονομάζουμε ρυθμική αγωγή και ποια η σημασία της στην ανάπτυξη του παιδιού της προσχολικής ηλικίας;
64. Ποια είδη ποιήματος είναι κατάλληλα για παιδιά βρεφικής και προσχολικής ηλικίας και ποιος είναι ο ρόλος τους;
65. Υπάρχει σύγχρονη παιδική ποίηση; Ποια θέματα πραγματεύεται και ποιος είναι ο ρόλος της στη γενικότερη αγωγή των νηπίων;
66. Ποια θέματα από τη μυθολογία θα επιλέξετε για να παρουσιάσετε και να συζητήσετε για τα καιρικά φαινόμενα (π.χ. άνοιξη, χειμώνας, ήλιος κ.λ.π.);
67. Ποιους από τους μύθους του Αισώπου θα διαλέγατε για να διηγηθείτε στα παιδιά ηλικίας 3-4 χρόνων και γιατί;
68. Απ' όλα τα είδη του παιδικού λογοτεχνήματος που γνωρίζετε ποιο θα επιλέγατε για να παρουσιάσετε τη θεματική ενότητα «χειμώνας»; Να αναφέρετε και συγκεκριμένα παραδείγματα.
69. Ποια είδη αυτοσχεδιασμών παντομίμας γνωρίζετε και ποιος ο στόχος τους για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας;
70. Χωρίζοντας τα παιδιά σε ζευγάρια τι είδους ασκήσεις (από διάφορους τομείς ανάπτυξης) θα προτείνατε;
71. Ποια είναι τα σημαντικότερα υλικά ζωγραφικής που χρησιμοποιούνται από τα παιδιά προσχολικής ηλικίας;
72. Ποιες είναι οι δυνατότητες «χρήσης» της δακτυλομπογιάς;
73. Με ποιους τρόπους θα εισαγάγουμε τα παιδιά στη θεωρία των χρωμάτων;
74. Ποιοι τομείς (μέρη) της ανάπτυξης του παιδιού εξασκούνται περισσότερο με τα υλικά της πλαστικής;

75. Με ποια σειρά προτεραιότητας δίνουμε στα παιδιά προσχολικής ηλικίας τα υλικά της πλαστικής και γιατί;
76. Ποια είναι τα είδη του κολλάζ και ποια από αυτά είναι τα πιο κατάλληλα για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας;
77. Με ποιους τρόπους μπορεί να χρησιμοποιηθεί το χαρτί γκοφρέ στο νηπιαγωγείο;
78. Δώστε τον ορισμό του ατομικού παιχνιδιού. Να αναφέρετε την παιδαγωγική του αξία για το παιδί της προσχολικής ηλικίας.
79. Ποιους τομείς ανάπτυξης ενισχύει το ομαδικό παιχνίδι στο παιδί της προσχολικής ηλικίας;
80. Τι είδους παιδαγωγικά παιχνίδια θα επιλέγατε για την τάξη του νηπιαγωγείου και γιατί;
81. Ποιος πρέπει να είναι ο ρόλος του / της παιδαγωγού στο ατομικό και ομαδικό παιχνίδι των παιδιών;
82. Περιγράψτε σύντομα 2 παραδείγματα ατομικών παιχνιδιών και 2 ομαδικών που προτιμούν τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας.
83. Περιγράψτε τον τρόπο κατασκευής ενός παιδαγωγικού παιχνιδιού.
84. Ποιες είναι οι βασικές παιδαγωγικές αρχές κατά τη Μ. Μονετσορί (M. Montessori);
85. Ποιες είναι οι βασικές παιδαγωγικές αρχές κατά τον Φρέμπελ (Froebel);
86. Να αναφέρετε, εν συντομία, τις απόψεις του Βιγκότσκι (Vygotsky) για την νοητική ανάπτυξη των παιδιών προσχολικής ηλικίας.
87. Ποια είναι η αναγκαιότητα της διαπολιτισμικής προσέγγισης στην εκπαίδευση;
88. Τι γνωρίζετε για τη διαθεματική προσέγγιση των εννοιών από παιδιά προσχολικής ηλικίας(σκοπός και προγράμματα);
89. Να αναφέρετε τα είδη της γνώσης των παιδιών προσχολικής ηλικίας σύμφωνα με το Piaget.
90. Ποιο είναι το σχήμα δομής της γνώσης κατά τον Πιαζέ (J.Piaget);
91. Τι γνωρίζετε για την Βιωματική – Επικοινωνιακή Διδασκαλία;
92. Να αναφέρετε τους τομείς ανάπτυξης, από τους οποίους πρέπει να αντλείται η θεματολογία των καθημερινών δραστηριοτήτων στο βρεφονηπιακό σταθμό.
93. Τι ονομάζουμε παιδική λογοτεχνία;
94. Ποιοι είναι οι σκοποί της παιδικής λογοτεχνίας στη σύγχρονη εποχή;
95. Ποιος είναι ο ρόλος της παιδικής λογοτεχνίας στη συγκρότηση της προσωπικότητας, καθώς και στην πνευματική και συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού;

96. Ποια είναι τα είδη του παιδικού λογοτεχνήματος;
97. Με ποια κριτήρια αξιολογούμε ένα παιδικό βιβλίο;
98. Πώς πρέπει να είναι η πλοκή και οι χαρακτήρες σε ένα παιδικό βιβλίο;
99. Ποια είναι η άποψή σας για το ρεαλισμό στην παιδική ηλικία;
100. Τι είδους βιβλία είναι κατάλληλα για παιδιά προσχολικής ηλικίας;
101. Ποια είναι η προσφορά του παιδικού βιβλίου στον ψυχισμό και στην ανάπτυξη του παιδιού της προσχολικής ηλικίας;
102. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της παιδικής ποίησης;
103. Ποια είναι η σημασία της παιδικής ποίησης στην ανάπτυξη του ψυχικού κόσμου του παιδιού της προσχολικής ηλικίας;
104. Πώς πρέπει να είναι η πλοκή και οι χαρακτήρες σε ένα κουκλοθεατρικό έργο κατάλληλο για παιδιά προσχολικής ηλικίας;
105. Να αναφέρετε τους σπουδαιότερους λόγους για τους οποίους οι μύθοι είναι αναγκαίοι και απαραίτητοι στην παιδική λογοτεχνία κατά την περίοδο της προσχολικής ηλικίας.
106. Πώς κρίνετε το περιεχόμενο των κόμικς; Πιστεύετε πως συμβάλλουν θετικά ή αρνητικά στον ψυχικό κόσμο της προσχολικής αγωγής;
107. Από την ενασχόλησή σας με τα είδη του παιδικού λογοτεχνήματος ποια από αυτά πιστεύετε ότι είναι απαραίτητα για τη στελέχωση της βιβλιοθήκης ενός παιδικού σταθμού (Κατηγοριοποιήστε τα ανάλογα με την ηλικία και αναφέρετε συγκεκριμένα παραδείγματα);
108. Ποιο σκοπό έχει η μουσειακή αγωγή; Από ποια κριτήρια επηρεάζεται;
109. Σε τι διαφέρει το επίπεδο από το ανάγλυφο κολλάζ;
110. Πώς ταξινομούμε τα είδη των χρωμάτων;
111. Περιγράψτε μια δραστηριότητα με κολλάζ με θέμα τα Χριστούγεννα.
112. Να αναφέρετε τα υλικά που θα χρησιμοποιούσατε σε μια χειροτεχνία με θέμα το φθινόπωρο.
113. Περιγράψτε μια δραστηριότητα με ζυμάρι και θέμα τα «λουλούδια».
114. Αναπτύξτε μια δραστηριότητα θεατρικού παιχνιδιού για να παρουσιάσετε τα φρούτα και τα λαχανικά.
115. Περιγράψτε την απλή τεχνική κατασκευής μάσκας που μπορούν να κάνουν τα παιδιά τις απόκριες.
116. Τι άχρηστο υλικό θα δίνετε στα παιδιά για την κατασκευή «μέσων μεταφοράς»;

117. Πώς θα κατασκευάσετε τις κούκλες για μια παράσταση με θέμα «τα παιδιά όλου του κόσμου»;
118. Ποια είδη τραγουδιού χρησιμοποιούμε στη μουσική αγωγή των παιδιών προσχολικής ηλικίας και ποιοι οι στόχοι τους;
119. Ποια η διαφορά της μουσικοκινητικής από τη ρυθμική αγωγή;
120. Περιγράψτε τον τρόπο κατασκευής ενός μουσικού οργάνου με «άχρηστα» υλικά.
121. Ποιες ρυθμικές δραστηριότητες θα προτείνατε με θέμα το «δάσος»;
122. Τι γνωρίζετε για το σύστημα Orff;
123. Γράψτε 5 παραδείγματα κινήσεων που περιγράφουν κάποιους χαρακτήρες ή καταστάσεις, με τα ανάλογα μουσικά μοτίβα τους.
124. Ποια είναι τα μέσα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν κίνητρο για εκφραστική κίνηση στην μουσικοκινητική αγωγή;
125. Να αναφέρετε ρυθμικές κινήσεις (5) που θα κάνετε χρησιμοποιώντας στεφάνια και μπάλες.
126. Ποια είναι τα βασικά δομικά στοιχεία του παραμυθιού;
127. Πως διαγράφονται οι χαρακτήρες στα «λαϊκά» παραμύθια;
128. Ποιες είναι οι διαφορές στο μύθο και στο παραμύθι;
129. Τι είναι το ιστορικό παραμύθι και για ποιες ηλικίες προτείνεται;
130. Ποια στοιχεία κάνουν πετυχημένη την αφήγηση ενός παραμυθιού;
131. Ποια είδη κούκλας γνωρίζετε και ποια η διαφορά τους ως προς την κίνησή τους;
132. Τι ονομάζουμε στη μουσική πεντάγραμμο;
133. Ποιες νότες γράφουμε στις γραμμές και ποιες στα διαστήματα του πενταγράμμου;
134. Ποιο είναι το μεγαλύτερης αξίας φθογγόσημο και το μικρότερο των όσων γνωρίζετε;
135. Τι ονομάζουμε μέτρο, διαστολή και τι διπλή διαστολή στη μουσική;
136. Τι ονομάζουμε «ελλιπές μέτρο» στη μουσική;
137. Στη μουσική, τι είναι παύσεις και πόσων ειδών παύσεις γνωρίζετε;
138. Στη μουσική, ποια είναι τα απλά σημεία αλλοίωσης και πώς αλλοιώνονται τα φθογγόσημα;
139. Ποιες νότες στη μουσική λέγονται παρεστιγμένες;
140. Τι λέγεται «στιγμή διάρκειας» στη μουσική;
141. Τι γνωρίζετε για τη ζωή του Μότσαρτ και του Σοπέν;
142. Περιγράψτε την κατασκευή 5 μουσικών οργάνων με άχρηστο υλικό.
143. Τι γνωρίζετε για τη ζωή του Μπετόβεν;

144. Ποιες κατηγορίες μουσικών οργάνων γνωρίζετε; Να αναφέρετε τέσσερα μουσικά όργανα από την κάθε κατηγορία.
145. Τι είναι η «σύζευξη διάρκειας» στη μουσική;
145. Σε ποια κατηγορία μουσικών οργάνων ανήκουν τα παρακάτω μουσικά όργανα: πιάνο, κιθάρα, βιολοντσέλο, όμποε, κλαρίνο, σαντούρι, κοντραμπάσο, φαγκότο;
146. Περιγράψτε την πορεία διδασκαλίας ενός τραγουδιού.
147. Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά του ήχου και πώς θα τα διδάξετε;
148. Δώστε ασκήσεις ευαισθητοποίησης των παιδιών στην έννοια του ρυθμού.
149. Με θέμα την ενότητα «πόλη» πώς θα δημιουργούσατε μια σύνθεση ανάγλυφου κολλάζ σε συνδυασμό με ζωγραφική και πλαστική;
150. Να αναφέρετε συγκεκριμένες δραστηριότητες απ' όλους τους τομείς των εικαστικών τεχνών για την παρουσίαση της ενότητας «το σώμα μας».
151. Με ποια υλικά μπορούμε να κάνουμε απλές διαδικασίες τυπώματος (στάμπες); Περιγράψτε μια από αυτές.
152. Τι ονομάζουμε παραδοσιακό παιχνίδι και ποια η σημασία του στη σύγχρονη κοινωνία;
153. Ποιος είναι ο ρόλος του εμπυχωτή κατά τη διάρκεια ενός θεατρικού παιχνιδιού;
154. Ποια υλικά χρησιμοποιούμε για την πρακτική εξάσκηση ενός θεατρικού παιχνιδιού;
155. Να αναφέρετε θέματα αναπαραγωγής ενός θεατρικού παιχνιδιού.
156. Ποιος είναι ο στόχος του θεατρικού παιχνιδιού και ποιος της δραματοποίησης;
158. Περιγράψτε 2-3 μορφές θεατρικού παιχνιδιού σε συνδυασμό με ακουστικά ερεθίσματα.
159. Ποιες μιμητικές κινήσεις ή ασκήσεις δραματοποίησης θα προτείνατε χρησιμοποιώντας φωτογραφίες;
160. Τι είδους μιμητικές ασκήσεις θα προτείνατε χρησιμοποιώντας εφημερίδες;
161. Τι είδους υλικά μπορείτε να χρησιμοποιήσετε σε μια ελεύθερη σύνθεση κολλάζ;
162. Περιγράψτε τον τρόπο δημιουργίας μιας αλμυρής ή γλυκιάς ζωγραφιάς.
163. Περιγράψτε 2 τεχνικές ζωγραφικής που κάνουν χρήση αιχμηρών αντικειμένων.
164. Πώς θα φτιάξετε μια μάσκα από χαρτοπολτό;
165. Ποιος είναι ο σκοπός της Προσχολικής Αγωγής και ποιος είναι ο ρόλος του βρεφονηπιακού σταθμού;

166. Ποια γνωρίσματα πρέπει να έχει το «έργο» που θα επιλέξουμε για μια κουκλοθεατρική παράσταση;
167. Ποια είναι τα βασικά στοιχεία που πρέπει να γνωρίζουμε για τα ρούχα της κούκλας και τα σκηνικά του κουκλοθέατρου;
168. Ποια είναι η διαφορά της έτοιμης από την αυτοσχέδια κούκλα για τον κουκλοπαίχτη, αλλά και για το ίδιο το παιδί;
169. Περιγράψτε τον τρόπο κατασκευής μιας κούκλας - ζώου για το κουκλοθέατρο.
170. Με ποιους τρόπους θα κατασκευάσετε μια φιγούρα του «θεάτρου σκιών»;
171. Περιγράψτε την οργάνωση μιας κουκλοθεατρικής παράστασης με θέμα «τα φρούτα» (κατασκευή κούκλας, περίληψη συνοπτική του έργου, περιγραφή σκηνικού).
172. Τι είναι η παντομίμα και πού βασίζεται;
173. Πώς επιλέγουμε τα αντικείμενα που δείχνουμε στα παιδιά προσχολικής ηλικίας σε ένα μουσείο;
174. Πού βασίζονται τα προγράμματα μουσειακής αγωγής και τι περιέχουν;
175. Ποιοι είναι οι στόχοι των προγραμμάτων μουσειακής αγωγής και πώς επιτυγχάνονται;
176. Ποια είναι τα στάδια και τα χαρακτηριστικά της παιδικής ζωγραφικής;
177. Πώς επηρεάζει η διατροφή την υγεία και την ανάπτυξη του νηπίου;
178. Ποιους τρόπους ευαισθητοποίησης γονέων και νηπίων στο θέμα της διατροφής θα προτείνετε;
179. Τι γνωρίζετε για την Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση και ποιος είναι ο ρόλος της στην γνωστική ανάπτυξη των παιδιών;
180. Να αναφέρετε – εξελικτικά – τις φάσεις εφαρμογής της Βιωματικής-Επικοινωνιακής Διδασκαλίας στην τάξη.
181. Τι γνωρίζετε για τις διαταραχές στην Αντίληψη;
182. Να αναφέρετε τα είδη και τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των κινήτρων.
183. Ποια τα χαρακτηριστικά της προσαρμογής των βρεφών και νηπίων;
184. Ποιες μορφές επικοινωνίας που αναπτύσσουν τα βρέφη και τα νήπια γνωρίζετε;
185. Πώς δημιουργούνται οι παιδικοί φόβοι και πώς μπορούν να αντιμετωπισθούν;
186. Τι γνωρίζετε για την ευέλικτη ζώνη στην προσχολική αγωγή;
187. Ποιος ο ρόλος της οικογένειας στην ζωή του παιδιού;

188. Περιγράψτε μία δραστηριότητα (σκοπός, υλικά, σενάριο) με την οποία τα βρέφη προσεγγίζουν τις έννοιες του χώρου.
189. Περιγράψτε μία δραστηριότητα (σκοπός, υλικά, σενάριο) με την οποία τα νήπια μπορούν να προσεγγίζουν χωροχρονικές έννοιες.
190. Η σημασία του φυσικού περιβάλλοντος και οι επιδράσεις του στην ανάπτυξη του παιδιού προσχολικής ηλικίας.
191. Το παιδί στο ανθρωπογενές περιβάλλον.
192. Η επίδραση της τηλεόρασης στην διαπαιδαγώγηση του παιδιού προσχολικής ηλικίας.
193. Η επίδραση της τηλεόρασης στην γλωσσική εκμάθηση.
194. Ποιες ικανότητες επιδιώκονται να αναπτυχθούν στα παιδιά προσχολικής ηλικίας με εικαστικές δραστηριότητες;

4. Πρακτικό Μέρος: Κατάλογος Στοχοθεσίας Πρακτικών Ικανοτήτων και Δεξιοτήτων (Στοχοθεσία Εξεταστέας Ύλης Πρακτικού Μέρους)

Για την πιστοποίηση της επαγγελματικής ικανότητας, κατά το Πρακτικό Μέρος, οι υποψήφιοι της ειδικότητας **Προσχολικής Αγωγής Δραστηριοτήτων Δημιουργίας και Έκφρασης**, εξετάζονται σε γενικά θέματα επαγγελματικών γνώσεων και ικανοτήτων και επίσης σε ειδικές επαγγελματικές γνώσεις και ικανότητες, που περιλαμβάνονται αποκλειστικά στη στοχοθεσία του πρακτικού μέρους της ειδικότητας.

- Α.** Για την σωστή αγωγή και φροντίδα ενός βρέφους ηλικίας 2-3 χρόνων πάνω σε βασικές αρχές βρεφοκομίας πρέπει να γνωρίζει και να είναι ικανός / ικανή να εφαρμόζει:
1. να ακολουθεί τις βασικές αρχές της βρεφοκομίας,
  2. να συμβουλεύει τους μέλλοντες γονείς σχετικά με προ-γενετικό έλεγχο,
  3. να παρακολουθεί (σε συνεργασία με τον ειδικό) την ψυχοσωματική ανάπτυξη του βρέφους ηλικίας 0-3 χρόνων
  4. μετά από συνεργασία με τον ειδικό, να προτείνει την κατάλληλη διατροφή και να γνωρίζει τη σημασία κάθε είδους διατροφής κάθε βρέφους ηλικίας 0-3
  5. να εφαρμόζει τις παιδαγωγικές αρχές πάνω στον προγραμματισμό και υλοποίηση προγραμμάτων σχετικά με την ατομική φροντίδα και αγωγή των βρεφών ηλικίας 0-3 χρόνων,
  6. να εφαρμόζει ημερήσια, εβδομαδιαία, μηνιαία, ετήσια προγράμματα αγωγής και φροντίδας βρεφών 0-3 χρόνων που φιλοξενούνται σε βρεφονηπιακό σταθμό
  7. να διακρίνει τον κατάλληλο κλιματισμό του χώρου και τον ατομικό ρουχισμό ενός βρέφους ανάλογα με την ηλικία και τις καιρικές συνθήκες
  8. να μπορεί να ξεχωρίζει την κατάλληλη επίπλωση, τα αξεσουάρ υγιεινής, ύπνου, περιπάτων, διατροφής για τα βρέφη ηλικίας 0-3 χρόνων,
  9. να προλαμβάνει τα ατυχήματα βρεφικής ηλικίας,

10. να γνωρίζει τις ανάγκες ενός βρέφους ηλικίας 0-3 χρόνων και τους τρόπους καθημερινής κάλυψής τους στο βρεφονηπιακό σταθμό που φιλοξενείται.

Β. Για τη σωστή αγωγή και φροντίδα ενός νηπίου ηλικίας 3-6 χρόνων πάνω στις βασικές αρχές της παιδαγωγικής πρέπει να γνωρίζει και να είναι ικανός / ή να εφαρμόζει:

1. τις τεχνικές και θεωρίες από τις παιδαγωγικές αρχές ονομαστών παιδαγωγών (π.χ. φρεβελιανά "δώρα", Ζώνη Επικείμενης Ανάπτυξης κατά Vigotsky, Σχήμα Δομής γνώσης και είδη γνώσης κατά Piaget κλπ)
2. τις παιδαγωγικές μεθόδους, που ακολουθούνται παγκόσμια (διαπολιτισμική, διαθεματική, ομαδοσυνεργατική)
3. να ακολουθεί τη μεθοδολογία της προσχολικής αγωγής(Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Σπουδών για το Νηπιαγωγείο),
4. να διακρίνει τους στόχους της προσχολικής αγωγής,
5. να οργανώνει και να διαρρυθμίζει σωστά τις ώρες ενός βρεφονηπιακού σταθμού,
6. να έχει τη δυνατότητα να δημιουργεί παιδαγωγικές γωνιές μέσα στο βρεφονηπιακό σταθμό,
7. να ακολουθεί το αρμόδιο πρόγραμμα που ορίζεται από το αρμόδιο υπουργείο,
8. να επιλέγει το αρμόδιο υλικό και να γνωρίζει τη σημασία του(ανάλογα με το είδος) στα νήπια ηλικίας 3-6 χρόνων,
9. να οργανώνει ημερήσια, εβδομαδιαία, μηνιαία, ετήσια προγράμματα, αγωγής και φροντίδας νηπίων 3-6 χρόνων που φιλοξενούνται σε ένα βρεφονηπιακό σταθμό,
10. να επιλέγει από τους στόχους των τομέων αγωγής και εκπαίδευσης, αυτούς που είναι κατάλληλοι για τις ικανότητες των νηπίων που φιλοξενούνται στο βρεφονηπιακό σταθμό ανάλογα με την ηλικία τους
11. να διακρίνει τις ανάγκες και τους τρόπους κάλυψης ενός νηπίου ηλικίας 3-6 χρόνων που φιλοξενείται στο βρεφονηπιακό σταθμό
12. να επιλέγει τεχνικές και μεθόδους ("παρατήρησης").

Γ. Για τη δομή λειτουργία και τις μεθόδους του ψυχικού κόσμου του ανθρώπου και ειδικά του παιδιού της προσχολικής ηλικίας πρέπει να γνωρίζει και να είναι ικανός / ή να εφαρμόζει:

1. να ακολουθεί τις αρχές που διέπουν και διαμορφώνουν την αντίληψη του ατόμου,
2. να ακολουθεί τις ανάλογες οδηγίες του ειδικού τις τυχόν ψυχικές διαταραχές του ατόμου,
3. να ακολουθεί τις αρχές της γνωστικής ψυχολογίας σχετικά με την εξέλιξη ανάπτυξη του ατόμου
4. να αναγνωρίζει (με τις οδηγίες των ειδικών) και να προλαμβάνει τα είδη των εμποδίων της προσαρμογής του ατόμου
5. να φροντίζει (με τις οδηγίες των ειδικών) για την πρόληψη των διαταραχών της επικοινωνίας του ατόμου και ειδικά της προσχολικής ηλικίας,
6. να έχει ενημέρωση σχετικά με την προσωπικότητα του ατόμου και ειδικά του παιδιού της προσχολικής ηλικίας από τις ισχύουσες και νέες μεθόδους της ψυχολογίας,
7. να εφαρμόζει τις δραστηριότητες που προτείνουν οι ειδικοί για την άσκηση της μνήμης και της αντίληψης,
8. να ενισχύει τις μορφές "μάθησης" στο βρεφονηπιακό σταθμό με κατάλληλες δραστηριότητες,
9. να εφαρμόζει προγράμματα ασκήσεων που στοχεύουν στην καλύτερη γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού.

Δ. Για την παιδαγωγική αντιμετώπιση του παιδιού στον τομέα της εξελικτικής ψυχικής ανάπτυξής του πρέπει να γνωρίζει και να είναι ικανός / ή να εφαρμόζει:

1. να εφαρμόζει τις αρχές σχετικά με την ψυχική εξέλιξη του ατόμου με βάσει το μαθησιακό και ψυχολογικό ιστορικό του κάθε παιδιού, το οποίο επιβλέπουν οι ειδικοί
2. να διακρίνει τους τομείς μάθησης του ατόμου και ιδιαίτερα του παιδιού της προσχολικής ηλικίας
3. να γνωρίζει στοιχεία της ψυχοσεξουαλικής ανάπτυξης του παιδιού της προσχολικής ηλικίας καθώς και στοιχεία της θεωρίας του εγώ και της προσωπικότητας,
4. να προλαμβάνει –πάντα με τις οδηγίες των ειδικών- καταστάσεις ιδιαίτερα δύσκολες κατά την προσχολική ηλικία (άγχος, φόβος),
5. να βοηθά στην εξέλιξη της σκέψης του λόγου και της γλώσσας του παιδιού της προσχολικής ηλικίας
6. να συντελεί στην ενδυνάμωση της ισόρροπης και συμπληρωματικής αξίας του κάθε φύλου,
7. να αντιμετωπίζει τις τυχόν δυσκολίες διαπροσωπικών σχέσεων των παιδιών της προσχολικής ηλικίας
8. να εργάζεται για την ενδυνάμωση των σχέσεων «οικογένειας -βρεφονηπιακού σταθμού-παιδιού»
9. να εφαρμόζει τους τρόπους που οι ειδικοί προτείνουν για την απόσβεσης φοβικών και αγχωτικών καταστάσεων
10. να αντιμετωπίζει καταστάσεις επιθετικής συμπεριφοράς ενημερώνοντας τους ειδικούς
11. να προτείνει είδη παιδικού παιχνιδιού.

Ε. Για την παροχή πρώτων βοηθειών, την πρόληψη και τον τρόπο παροχής ιατρικών οδηγιών πρέπει να γνωρίζει και να είναι ικανός / ή να εφαρμόζει:

1. να γνωρίζει τα φάρμακα που χρειάζεται σε περίπτωση ασθένειας στο βρεφονηπιακό σταθμό,
2. να εφοδιάσει το κουτί των πρώτων βοηθειών στο βρεφονηπιακό σταθμό με τα φάρμακα με τα οποία που προτείνει ο γιατρός
3. να παρέχει πρώτες βοήθειες σε περίπτωση πυρετικών σπασμών ή εμπύρετων καταστάσεων σε βρέφη και παιδιά
4. να κάνει υγρή και ζεστή επίδεση τραύματος
5. να διακρίνει τα συμπτώματα της ηλεκτροπληξίας και να παρέχει πρώτες βοήθειες σε περίπτωση ηλεκτροπληξίας
6. να περιποιείται και να παρέχει πρώτες βοήθειες σε περίπτωση εγκαυμάτων,
7. να διακρίνει τα συμπτώματα των καταγμάτων, θλάσεων και να παρέχει πρώτες βοήθειες στις ανάλογες περιπτώσεις
8. να κάνει τεχνητή αναπνοή
9. να εκτελεί τις εντολές του γιατρού για την αντιμετώπιση των οργανικών ασθενειών που παρατηρούνται σε παιδιά προσχολικής ηλικίας (αμυγδαλίτιδα, διάρροια, εμετούς, επιληψία, κολικούς, ρινορραγία κ.λ.π.)
10. να παρέχει πρώτες βοήθειες σε περιπτώσεις τροφικών δηλητηριάσεων
11. να παρέχει πρώτες βοήθειες σε περιπτώσεις λήψης οργανοφωσφορικών ενώσεων

12. να παρέχει πρώτες βοήθειες σε περιπτώσεις κατάποσης αντικειμένων
13. να παρέχει πρώτες βοήθειες σε περιπτώσεις δαγκώματος από σκύλο,
14. να παρέχει πρώτες βοήθειες σε περιπτώσεις ύπαρξης ξένων σωμάτων σε όργανα του σώματος (φάρυγγας, λάρυγγας, μύτη κ.λ.π.),
15. να παρέχει πρώτες βοήθειες σε περιπτώσεις λιποθυμίας.

ΣΤ. Για την καλλιέργεια της γλώσσας, της σκέψης, και της φαντασίας ενός παιδιού προσχολικής ηλικίας και τη χρήση εντύπων της λογοτεχνίας για παιδαγωγικούς σκοπούς πρέπει να γνωρίζει και να είναι ικανός / ή να εφαρμόζει:

1. να διακρίνει και να ταξινομεί κατά είδος τα λογοτεχνήματα που απευθύνονται σε παιδιά,
2. να κρίνει ποια από τα είδη των παιδικών λογοτεχνημάτων είναι κατάλληλα για κάθε ηλικία,
3. να ξεχωρίζει τα παιδικά βιβλία "λαϊκής" θεματογραφίας από αυτά της σύγχρονης και να τα παρουσιάζει ανάλογα με το θέμα ενδιαφέροντος των παιδιών,
4. να παρουσιάζει με διάφορους και ελκυστικούς τρόπους τα παιδικά βιβλία στα παιδιά,
5. να οργανώνει τη βιβλιοθήκη του βρεφονηπιακού σταθμού διαλέγοντας βιβλία κατάλληλου περιεχομένου και εικονογράφησης για κάθε ηλικία παιδιών
6. να εντάσσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το παραμύθι, το μύθο και το ποίημα στο ημερήσιο πρόγραμμα
7. να επιλέγει παραμύθια κατάλληλα για την ηλικία και το θέμα ενδιαφέροντος του παιδιού,
8. να αφηγείται παραμύθια με τρόπο ελκυστικό και παραστατικό για τα παιδιά,
9. να επιλέγει μύθους κατάλληλους και ενδιαφέροντες (από νοηματική και αισθητική άποψη) για κάθε ηλικία
10. να διαλέγει τα κατάλληλα παιδικά ποιήματα για κάθε ηλικία
11. να κάνει σωστή χρήση όλων των εντύπων της παιδικής λογοτεχνίας
12. να αυτοσχεδιάζει πάνω σε γνωστά παιδικά παραμύθια και να επινοεί δικές του ιστορίες και παραμύθια.

Ζ. Για τους τομείς αισθητικής αγωγής που εφαρμόζονται στο βρεφονηπιακό σταθμό πρέπει να γνωρίζει και να είναι ικανός / ή να εφαρμόζει:

1. να εισάγει τους τομείς της αισθητικής αγωγής που εφαρμόζονται στο βρεφονηπιακό σταθμό στο ημερήσιο πρόγραμμα ανάλογα με το θέμα ενδιαφέροντος του παιδιού,
2. να δίνει ερεθίσματα και να οργανώνει δραστηριότητες που καλύπτουν όλους τους τομείς της αισθητικής αγωγής ανάλογα με τη θεματική ενότητα του ημερησίου προγράμματος και τα θέματα ενδιαφέροντος του παιδιού
3. να επιλέγει τα υλικά που χρησιμοποιούνται σε κάθε τομέα αισθητικής αγωγής
4. να επινοεί τρόπους με τους οποίους τα υλικά θα βοηθήσουν τα παιδιά να έρθουν σε επαφή με το περιβάλλον
5. να κάνει χρήση των μορφολογικών στοιχείων των "καλών τεχνών" σε δημιουργικές συνθέσεις
6. να ταξινομεί τα είδη των χρωμάτων
7. να αναγνωρίζει το άχρηστο υλικό και τον τρόπο χρήσης του στο βρεφονηπιακό σταθμό
8. να οργανώνει δραστηριότητες (ομαδικές - ατομικές) κατασκευών με άχρηστο υλικό
9. να ξεχωρίζει το επίπεδο από το ανάγλυφο κολλάζ και να κάνει τις ανάλογες κατασκευές,
10. να δημιουργεί καλλιτεχνικές συνθέσεις κάνοντας χρήση όλων των τεχνικών ζωγραφικής και πλαστικής

11. να οργανώνει ποικίλες δραστηριότητες μουσικής, ρυθμικής αγωγής, κουκλοθέατρου, μουσειακής αγωγής και θεατρικού παιχνιδιού ανάλογα με το θέμα ενδιαφέροντος του παιδιού και τη θεατρική ενότητα του ημερησίου προγράμματος,
12. να οργανώνει το χώρο και να επιλέγει το κατάλληλο ειδικό μάθημα των "τεχνικών".

Η. Για τις δυνατότητες έκφρασης μέσω της μουσικής και ρυθμικής:

1. να γράφει και να διαβάζει στο πεντάγραμμο τις νότες και να αντιλαμβάνεται τις αξίες,
2. να κάνει μελωδική ανάγνωση από βιβλία με τραγούδια και μελωδίες
3. να κάνει χρήση μουσικού οργάνου (κατά προτίμηση φλογέρα)
4. να κατασκευάζει όργανα από άχρηστα υλικά
5. να οργανώνει μια ορχήστρα παιδιών δένοντας διάφορα μουσικά όργανα για τη μελοποίηση τραγουδιών και παραμυθιών
6. να μελοποιεί παραμύθια ή να αυτοσχεδιάζει ιστορίες με χρήση μουσικών οργάνων και παράλληλη κινητική συμμετοχή των παιδιών που φιλοξενούνται στο βρεφονηπιακό σταθμό
7. να επινοεί μουσικά και ρυθμικά παιχνίδια με στόχο την εισαγωγή του παιδιού στο ρυθμό και τη μουσική κίνηση
8. να συμμετέχει στα κατευθυνόμενα ή αυτοσχέδια παιχνίδια που συνδυάζουν μελωδία και κίνηση
9. να διαλέγει τα κατάλληλα μουσικά παραμύθια για την κάθε ηλικία και να επινοεί τρόπους για την ενδιαφέρουσα παρουσίασή τους στα παιδιά
10. να ενθαρρύνει και να προτείνει βασικές ρυθμικές δραστηριότητες με σκοπό να αποκτήσουν τα παιδιά τον έλεγχο βασικών κινήσεων και να εισαχθούν στην έννοια του ρυθμού
11. να αναπαράγει θεατρικά παιχνίδια και ασκήσεις δραματοποίησης μέσω ενός ποιήματος, παραμυθιού
12. να ερμηνεύει με δημιουργικές κινήσεις τα κείμενα ή τον ρυθμό των τραγουδιών
13. να κάνει ρυθμικά παιχνίδια και δραστηριότητες
14. να διακρίνει τους αργούς και γρήγορους ρυθμούς και να ανταποκρίνεται (συγχρονίζεται) με ανάλογες κινήσεις.

Θ. Για ότι αφορά τον άνθρωπο και το χώρο που κινείται και ιδιαίτερα το παιδί της προσχολικής αγωγής πρέπει να γνωρίζει και να είναι ικανός / ή να εφαρμόζει:

1. να ακολουθεί τους κανόνες της υγιεινής σχετικά με το χώρο και το ίδιο το παιδί της προσχολικής ηλικίας.
2. να γνωρίζει τις λοιμώδεις νόσους που παρουσιάζονται στα παιδιά της προσχολικής ηλικίας,
3. να εφαρμόζει τις οδηγίες των ειδικών σχετικά με την κάλυψη σωματικών αναγκών του παιδιού
4. να προλαμβάνει τις ασθένειες λόγω διατροφής, πόσης νερού
5. να προλαμβάνει τα τυχόν ατυχήματα που παρουσιάζονται στα παιδιά της προσχολικής ηλικίας.

Ι. Για τις ασθένειες , τα χαρακτηριστικά και την πρόληψη, την χρήση ιατρικών κανόνων για τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας πρέπει να γνωρίζει και να είναι ικανός / ή να εφαρμόζει:

1. να διακρίνει τις λοιμώξεις της νεογνικής ηλικίας, την πρόληψή τους και τη θεραπεία τους
2. να ακολουθεί τις οδηγίες ειδικών πάνω στα είδη διατροφής του βρέφους.

ΙΑ. Για την πρακτική εξάσκηση της θεωρίας, της μουσικοκινητικής αγωγής και τα μέσα έκφρασης πρέπει να γνωρίζει και να είναι ικανός / ή να εφαρμόζει:

1. να οργανώνει μουσικές δραστηριότητες που πλαισιώνουν το μάθημα της μουσικής αγωγής στο βρεφονηπιακό σταθμό
2. να οργανώνει "γωνιές" μουσικών οργάνων επιλέγοντας τα κατάλληλα μουσικά όργανα για το βρεφονηπιακό σταθμό
3. να κατασκευάζει μουσικά όργανα από άχρηστα υλικά
4. να κάνει μελωδική ανάγνωση από βιβλία με τραγούδια και μελωδίες
5. να οργανώνει ρυθμικές δραστηριότητες και παιχνίδια με σκοπό την εισαγωγή του παιδιού στο ρυθμό και την κίνηση
6. να χρησιμοποιεί με τρόπο δημιουργικό τα όργανα της ρυθμικής
7. να εφαρμόζει το μουσικοκινητικό σύστημα
8. να οργανώνει και να επινοεί μουσικοκινητικές και ρυθμικές δραστηριότητες ανάλογα με το θέμα ενδιαφέροντος του παιδιού
9. να εντάσσει τη μουσική, ρυθμική και μουσικοκινητική αγωγή στις κατάλληλες ώρες του ημερησίου προγράμματος του βρεφονηπιακού σταθμού
10. να ενθαρρύνει τα παιδιά στην έκφραση και στην κίνηση μέσω της μουσικοκινητικής αγωγής
11. να παρουσιάζει με κατάλληλο και ευχάριστο τρόπο στα παιδιά επιλεγμένα μουσικά παραμύθια συνδυάζοντας μιμητικές, ρυθμικές και αυτοσχέδιες κινήσεις.

ΙΒ. Για την πρακτική εξάσκηση της θεωρίας της παιδικής λογοτεχνίας μέσα από τις παιδαγωγικές διαδικασίες πρέπει να γνωρίζει και να είναι ικανός / ή να εφαρμόζει:

1. να επιλέγει και να αφηγείται ευχάριστα τα κατάλληλα παραμύθια για κάθε ηλικία στο βρεφονηπιακό σταθμό
2. να αυτοσχεδιάζει πάνω σε δικά του παραμύθια ή να επινοεί και να δημιουργεί δικά του ανάλογα με το θέμα ενδιαφέροντος του παιδιού και την θεματική ενότητα του ημερησίου προγράμματος
3. να επιλέγει τους κατάλληλους μύθους για κάθε ηλικία
4. να επιλέγει τα κατάλληλα ιστορικά μυθιστορήματα για να παρουσιάσει και να συζητήσει ένα ιστορικό γεγονός
5. να επιλέγει τα κατάλληλα ποιήματα για κάθε ηλικία στο β / ν σταθμό
6. να εντάσσει το παραμύθι, το μύθο και την ποίηση στο ημερήσιο πρόγραμμα του β / ν σταθμού τις ώρες που εκείνος / ή κρίνει σαν κατάλληλες
7. να διαλέγει το είδος του παιδικού λογοτεχνήματος που θα χρησιμοποιήσει ανάλογα με την θεματική ενότητα του ημερησίου προγράμματος και το θέμα ενδιαφέροντος των παιδιών.

ΙΓ. Για την πρακτική εξάσκηση της θεωρίας του κουκλοθέατρου μέσα από τις παιδαγωγικές αντιλήψεις πρέπει να γνωρίζει και να είναι ικανός / ή να εφαρμόζει:

1. να κατασκευάζει όλα τα είδη κούκλας με άχρηστα ή εύχρηστα υλικά (χαρτοπόλεμο, κάλτσα, φρούτα, μπαλάκι πινγκ - πονγκ) καθώς και κούκλες ζώα
2. να κατασκευάζει παράπηγμα κουκλοθέατρου, τα σκηνικά του
3. να τροποποιεί τα ρούχα της κούκλας ανάλογα με την παράσταση

4. να "κινεί" και να ζωντανεύει με τρόπο έξυπνο και αληθοφανή την κούκλα καθώς και να αλλάζει τη φωνή της / του ανάλογα με τον ρόλο
5. να επιλέγει τα κατάλληλα κουκλοθεατρικά έργα ανάλογα με την ηλικία και το θέμα ενδιαφέροντος των παιδιών
6. να επινοεί δικές του ιστορίες για να παίζει κουκλοθέατρο ανάλογα με τις κούκλες και το θέμα που θέλει να παρουσιάσει
7. να επιλέγει την κατάλληλη μουσική επένδυση για το κουκλοθεατρικό έργο που θα παρουσιάσει
8. να κατασκευάζει φιγούρες του θεάτρου σκιών
9. να "κινεί" τις φιγούρες του θεάτρου σκιών
10. να κατασκευάζει ένα αυτοσχέδιο θεατράκι σκιών με απλά υλικά
11. να επιλέγει τα κατάλληλα έργα (θετικά μηνύματα, αστείοι χαρακτήρες) για μια παράσταση του θεάτρου σκιών
12. να κατασκευάζει απλές μαριονέτες (κούκλες και ζώα) και το σκηνικό που απαιτείται για μια τέτοια παράσταση
13. να κινεί με επιτυχία τις μαριονέτες (με τα νήματα)
14. να οργανώνει κατάλληλα το χώρο της τάξης πριν από μια παράσταση κουκλοθέατρου
15. να παρακινεί τα παιδιά να αυτοσχεδιάζουν σε δική τους κουκλοθεατρική παράσταση.

ΙΑ. Για την πρακτική εξάσκηση της θεωρίας του θεατρικού παιχνιδιού μέσα από τις παιδαγωγικές αντιλήψεις πρέπει να γνωρίζει και να είναι ικανός / ή να εφαρμόζει:

1. να αναπτύσσει όλες τις μορφές θεατρικού παιχνιδιού
2. να επιλέγει τον καταλληλότερο τρόπο αναπαραγωγής ενός θεατρικού παιχνιδιού ανάλογα με το θέμα ενδιαφέροντος των παιδιών και το σκοπό που θέλει να πετύχει
3. να προσφέρει και να επιλέγει τα υλικά που χρησιμοποιούνται για την αναπαραγωγή ενός θεατρικού παιχνιδιού
4. να αναπαράγει ένα λογοτεχνικό είδος (παραμύθι, ποίημα κ.λ.π.) σε ένα θεατρικό παιχνίδι
5. να κάνει κινήσεις παντομίμας μιμούμενος καταστάσεις, γεγονότα, αισθήματα, επαγγέλματα κ.λ.π.
6. να αναπτύσσει όλες τις μορφές των αυτοσχεδιασμών και να αυτοσχεδιάζει πάνω σε οποιαδήποτε θέματα
7. να επινοεί και να κάνει μιμητικές ή αυτοσχέδιες κινήσεις χρησιμοποιώντας εφημερίδες, χαρτιά, καπέλα, πετσέτες, σπέρτα, κεριά και σκιές
8. να δραματοποιεί μύθους, παραμύθια, ιστορίες, γεγονότα, ποιήματα
9. να παρέχει τα κατάλληλα οπτικά και ακουστικά ερεθίσματα για την αναπαραγωγή αυτοσχεδιασμών, παντομίμας ή θεατρικού παιχνιδιού
10. να οργανώνει δραστηριότητες σωματικής έκφρασης χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα υλικοτεχνικά μέσα
11. να αφηγείται ένα περιστατικό ή παραμύθι χρησιμοποιώντας παντομίμα, έκφραση και λόγο
12. να εντάσσει το θεατρικό παιχνίδι στην κατάλληλη ώρα του ημερησίου προγράμματος του β / ν σταθμού
13. να οργανώνει και να διευθετεί κατάλληλα το χώρο δράσης του θεατρικού παιχνιδιού.

ΙΕ. Για την πρακτική εξάσκηση της θεωρίας των εικαστικών τεχνών μέσα από τις παιδαγωγικές πρέπει να γνωρίζει και να είναι ικανός / ή να εφαρμόζει:

1. να χρησιμοποιεί με όλους τους δυνατούς τρόπους τα υλικά ζωγραφικής στο β / ν σταθμό (μαρκαδόρους, κιμωλίες, δακτυλομπογιές, κερομπογιές, λαδοπαστέλ, στάμπες, τέμπλες, κάρβουνο, χαρτί γκοφρέ)
2. να συνεργάζεται με τον ειδικό ως προς την διάκριση των σταδίων εξέλιξης του παιδικού ιχνογραφήματος, καθώς και των χαρακτηριστικών προσωπικότητας που είναι πιθανόν να δίνονται μέσα από ένα παιδικό ιχνογράφημα (όσον αφορά την επιλογή των χρωμάτων, των διαστάσεων και του θέματος)
3. να εισάγει με δημιουργικό τρόπο τα παιδιά στη θεωρία και τεχνική των χρωμάτων και στη χρήση των υλικών
4. να δημιουργεί (ζωγραφίζει) συνθέσεις χρησιμοποιώντας τις μεθόδους φυσικής, στένσιλ, αεροζωγραφίας, αλμυρής ή γλυκιάς ζωγραφίας και ακουαρέλας
5. να δημιουργεί συνθέσεις κάνοντας χρήση των μορφολογικών στοιχείων των καλών τεχνών
6. να εφαρμόζει τις τεχνικές ζωγραφικής σε ύφασμα, γυαλί, πηλό, γύψο καθώς και τις τεχνικές της μαρμαροτυπίας και της εκχάρακτης ζωγραφικής
7. να χρησιμοποιεί αιχμηρά αντικείμενα για να ζωγραφίζει
8. να επινοεί τρόπους και χρήσεις υλικών για να κάνει τις δραστηριότητες ζωγραφικής πιο πρωτότυπες και ελκυστικές για το παιδί
9. να κατασκευάζει στάμπες (σφραγίδες) με διάφορα υλικά (πηλό, καπάκια, πλαστελίνη κ.λ.π.)
10. να χρησιμοποιεί με τρόπο δημιουργικό και ποικίλο τα υλικά της πλαστικής (πλαστελίνη, πηλό, χαρτοπολτό, ζυμάρι)
11. να κατασκευάζει μάσκες από χαρτοπολτό
12. να κατασκευάζει επίπεδο και ανάγλυφο κολλάζ
13. να επιλέγει υλικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην τεχνική του κολλάζ
14. να κάνει κατασκευές όγκου ανάγλυφες και στο χώρο χρησιμοποιώντας άχρηστα υλικά
15. να οργανώσει εικαστικές δραστηριότητες που να συνδυάζουν ζωγραφική, πλαστική και κολλάζ (και τις δύο μορφές του)
16. να οργανώνει και να διευθετεί κατάλληλα το χώρο που θα γίνουν οι δραστηριότητες εικαστικών τεχνών.

ΙΣΤ. Για την πρακτική εξάσκηση της θεωρίας του παιχνιδιού μέσω των παιδαγωγικών αντιλήψεων πρέπει να γνωρίζει και να είναι ικανός / ή να εφαρμόζει:

1. να επιλέγει υλικά και να προτείνει τρόπους κατασκευής παιδαγωγικών παιχνιδιών (τόμπολα, παζλ, επιτραπέζιο, γιο-γιο κ.λ.π.)
2. να κάνει διάκριση των παιδαγωγικών (ατομικών και ομαδικών) παιχνιδιών που είναι κατάλληλα για κάθε ηλικία και για κάθε στόχο στο β / ν σταθμό
3. να οργανώνει ομαδικά παιχνίδια με στόχο την κοινωνικοποίηση και την ανάπτυξη της συντροφικότητας
4. να οργανώνει και να παίζει ατομικά και παραδοσιακά παιχνίδια,
5. να προτείνει ατομικά παιχνίδια ανάλογα με τις δυνατότητες και τα ενδιαφέροντα του κάθε παιδιού
6. να προσφέρει τα κατάλληλα υλικοτεχνικά μέσα για διάφορα είδη παιχνιδιών,
7. να εντάσσει το παιχνίδι στην κατάλληλη ώρα του ημερησίου προγράμματος στο β / ν σταθμό

8. να διευθετεί κατάλληλα το χώρο της τάξης για ατομικά και ομαδικά παιχνίδια.